

Klompman

UITKNIJPEN

Roman

Uitgeverij Kwaliteit

© Klompman

Nadruk en doorverkoop verboden
Ontwerp Osbourne Cox
Redactie Uitgeverij Kwaliteit

Disclaimer

Dit werk is fictie, elke overeenkomst met levende en niet levende personen is geheel toevallig, en onbedoeld; en handelingen zijn slechts ontsproten aan de geest van de auteur.

*Het gaat om geld,
om meer dan geld!*

Peter Handke

EERSTE DAG

Hoofdstuk 1

Het kwam voorzitter Samantha Zeezeiler voor, alsof de beminde overleden schrijver met minder spotjes was uitgelicht dan onlangs op dat boekenbal. Ze schikte haar zachtgrijs mantelpak, gaf haar identiteit prijs en nam haar baseball pet af en trok de zonnebril van haar neus. Schichtig ging haar blik over een zee aan letteren minnend doodshoofden, bewegingsloos in afwachting van wat deze late maar warme tweeëntwintigste oktoberdag nog zou brengen.

‘Daar moet u zijn,’ zei de jongen die haar de gereserveerde zitplaats aanwees.

‘Waar?’ vroeg ze.

‘Daar,’ wees de jongen andermaal in zijn aanmatigend zilverblauw pak.

‘Bedoel je naast minister B?’

De knul knikte hartgrondig en geamuseerd.

Het zaallicht van de stadsschouwburg doofde en links van de kist floepte een volgspot aan boven een kathedraal. Een meisje verscheen met brede heupen. Ze had een harde sopraan, die nochtans niet tot Samantha doordrong. Wat zeer hevig tot Samantha doordrong, was iets geheel anders. Ogenblikkelijk gingen haar gedachten terug naar een tienervakantie en zo'n dertig jaar terug. Omdat er geen geld was voor de Grande Vitesse, lifte ze van Lyon naar Dijon. Ze stapte in bij een Fransman, die exact hetzelfde presteerde als wat de man naast haar nu deed. Vermoeid liet ze de Fransoos toen zijn gang maar gaan. Dat zou haar nu, met de plakkerig aanvoelende rechterhand van de onlangs beëdigde minister, niet gebeuren. Op een wonderlijke manier kreeg Samantha steeds hetzelfde innerlijk beeld. Ze zag het bord dat vorig jaar voor haar huis was geplaatst: *Lever hier uw kerstboom in*. Geweersalvo's aan redevoeringen. Zesenhalf spreker, de introductie van rood aanlopend directeur van 't stadstheater, melig heer Meelworm, bepaald erbij opgeteld. Maar de hand bleef maar liggen. De iets oudere minister B zuchtte diep en intens. Vatbaar voor meerdere uitleg. Samantha vreesde het ergste. Hij leek een kille man met een warme hand. Een lange jongen kwam het podium oplopen en stond nu te stotteren. Hij was de middelste zoon uit het tweede huwelijk van de

overleden schrijver. Hij en zijn vader waren in onmin geraakt en op het sterfbed weer nader tot elkaar gekomen. Daar vertelde de slungel over. De warme hand van de minister voelde nu als een bakoven. Een 180 graden voorverwarmde.

Nieuwe club was die jongen gestart. Pseudoniem Schoevers. Dacht Samantha. Was dat niet ooit een typeschool? Wat koesterde ze als voorzitter van het Letterfonds tegen die klik een weerzin. Wellicht nog meer persoonlijk. Die kregen echt geen regel fatsoenlijk onder mekaar. Ze worstelde met haar sluitspier en kneep haar benen samen. Nog nimmer in haar bestaan als cultureel beleidsmaakster was hoge nood zo welkom geweest. Ze duwde bruusk de hand van het ministerie weg en ging struikelend over literair rouwende knieën. Ze vluchtte richting de rotonde en schoof voort tussen schilderijen. Wandelgangen vol draconische klucht- en dramaschrijvers. Most niet mogen. Toneelstukken waren mislukte luisterboeken. Bepaald de toneelstukken van Schoevers waren mislukte luisterboeken. Meer niet. Ze klapte expres hard de toiletdeur dicht.

'Ai!'

Veel te lage pot voor haar rugklachten. Ping, deed haar telefoon. Ze had hem vlot voor de plechtigheid toch in de vliegtuigstand gezet? Ze zocht naarstig

waar het ding zat. Wacht. Het was helemaal niet haar telefoon. Het pingpong-ping kwam van links. Hoe lang zat ze hier al? Was ze in slaap gevallen? Hallucineerde ze? Nu had ze uitzicht op zwarte lakschoenen luchtend naar geur vreters. Mensen schenen onbewust op iemands geur te vallen. Nou dan was zij de uitzondering. Waren dit niet de schuiten van die frunnikende minister?

‘Niet zoenen,’ zei een vrouwenstem.

‘Waarom niet?’ zei B.

‘Er zit iemand op het toilet,’ antwoordde de vrouwenstem.

Wat nu. Kon die mondaine man zich dat allemaal permitteren. Duidelijk iemand die je ook in vrede tijd beter niet tegenover je vond. Vlug trok Samantha haar panty's en haar broek omhoog en kwam tevoorschijn. De minister scheen nauwelijks verrast. Het had er veel van weg, dat de hele intimidatie gepland leek. Maar in godsnaam waarvoor?

‘Het spijt me dat ik zo abrupt weg ben gelopen,’ zei Samantha snel, ‘maar niemand houdt het bij die brallende en lallende dichter Schoevers uit, al overleed zijn vader honderd keer.’

Bewindsman B, ogend als een koningspinguïn in smoking, knipoogde of hij meer van haar uit de hand gelopen verhoudingen als voorzitter van het Fonds wist dan zijzelf, en zei: ‘Hoe bedoel je. Ik vind het

fantastisch. Al die dichterlijke vrijheden, hooglijk herinnerend aan zijn beroemde vader.'

'Ach,' zei Samantha, 'her en der en ondanks zichzelf is het werk soms wel indrukwekkend.'

'Hoe?' vroeg B.

'Weet u, weledelgestreng meneer, het leuke van literatuur is toch, dat je er zo ontzettend weinig van kan zeggen.'

'Helemaal niet,' zei B. 'Dit is exact wat ik zoek. Dit moet ik hebben en past precies. Bedoel ter ondersteuning van mijn nota en speerpunt van mijn beleid *Net Nederlands*.'

'Wat zegt u. Wat voor soort Nederlands.'

Loom legde minister B zijn kleffere nog dan zijn linker, met een klap op Samantha's schouder, zijn rechterhand. 'Kijk,' zei hij, 'immers daar heeft u als voorzitter van dat lekkere Letter Fonds decennialang ervaring mee, als u nou eens als organisator aan de gang gaat en een feestje zeg maar, of participerende party, of festival organiseert rond meer van die jonge dichters. Bedoel 'n beetje als Simon Vinkenoog ooit in Carré. Portee. Cultureel gewicht. Traditie. Bedenk eens wat. Verzin een naam. Slogan.'

Het miezerde inmiddels buiten en oktoberwind gierde door de kier van een matglazen venster. Het

ijzig wit betegelde vertrek in het theater, dat men wel *de bonbondoos* noemde, werd nog killer.

‘Nou, daar vraagt u me wat, meneer B, Een slogan,’ zei Samantha bepaald niet ontspannen en niet ontsnappend aan haar in spiegels gereflecteerde donkergrijs getint hoofdtooi. Eens kijken. Ik doe maar wat. Maar zeg maar het *Joost van den Vondel Feest?*’

‘Nee, nee,’ antwoordde echoënd in het toilet en hangend over een radiator, de blondharige vriendin.

‘Precies, dat is niks,’ zei minister B.

‘Momentje. Dit misschien. Het *Herman Heijermans Festival?*’ Zei Samantha rap om van het gezeur af te zijn.

‘Nee, die absoluut niet,’ smakte de kauwgom kauwende vriendin.

‘Misser,’ zei minister B, ‘beetje meer marktconform.’

‘Veel beter is dan het *Adriaan van Dis Festival,*’ pochte de bubblegum smakkende meid.

‘Juist—dat is het!’ gilte minister B. ‘Dat komt behoorlijk in de richting. En dan vragen we vanwege die beroemde vader van hem, dat clubje van die Schoevers. Hoe heten ze?’

‘Wie,’ zei Samantha die even haar lijstje AH avond boodschappen nog eens doornam.

‘Die bende rond dichter Schoevers.’

‘Eh De Initialen?’ zei Samantha zacht.

‘Exact,’ antwoordde minister Bruins. ‘Huur een tent af. Koop op het Museumplein een podium op. Komt de slotavond van het Festival, dan kom ik aan bod en stap naar voren, rijk ik een prijs uit aan De Initialen vanwege die fameuze vader. Overigens ook hoort ertoe een erg aardig meisje. Beestachtig leuk. En regelt u dat nog even voor vrijdagavond graag, Zeezeiler, anders zou het met onze huidige anti kunst coalitie, zou het best eens zo kunnen lopen, frigide letteren loempia, en derhalve u slechts afhankelijk bent van dominante analfabete sponsors, dat er als citroencake in het budget van uw Fonds gesneden gaat worden. Prachtig. Ik wist dat ik op u kon rekenen. Dan zien we elkaar vrijdag 24 oktober op het Museumplein, want maandag wordt mijn beleid al parlementair behandeld en tegen het licht gehouden. Heb je hem?’

Hoofdstuk 2

Samantha nam de verkeerde tram en beende toen aangedaan door het centrum van Amsterdam. Verhip, wat te doen, wat moest de volgende stap zijn, waar moest ze het zoeken om haar Letteren Fonds te redden. Na wat neuzen in het nieuwscentrum van de Athenaeum Boekhandel wist ze het. Clever girl. Het was amper een uurtje na het onfortuinlijk treffen met minister B, haar hakken maakten van een sporadische stilte gehakt, daar aan de Keizersgracht. Ze kneep haar ogen samen; er scheerde oktober middagzon flirterig door grijs. Op een holletje naderde ze literair centrum de Rode Hoed. Die verrekte Schoevers probeerde onder de schaduw van zijn eerbare vader vandaan te komen. Nou, wist Samantha, dat viel niet mee. Die had een heel brede schaduw. Zeker als hij bovenop je lag. Onder haar regenjas stak haar linkerschouder uit een witte slobbertrui, was de bedoeling verlokkelijk te

wezen, wat moest een vrouw in nood anders. Maar speelde haar nu parten met jeuk, aanbellend bij het rood cultureel honk. Degene die open moest doen, wist kennelijk niet, puur om de Nederlandse letteren te redden, dat haar werkzaamheden voor B op vrijdag de vierentwintigste al afgerond moesten zijn. En vandaag woensdag tweeëntwintig kwijnde al aardig weg, zag ze op haar iPhone. Het was zelfs zo, hoewel ze dat bij haar twee dochters verfoeide en verafschuwde, wachtend daar voor de buitendeur van de Rode Hoed, ze ruimschoots de Westeuropese tijd had, om, digitaal opgeslagen, haar contacten nog eens flink na te lopen. Of daar wellicht wat licht kiemde voor hulp.

De Rode Hoed was kennelijk failliet. Het links schorriemorrie liet niets van zich horen. Gesjochten. Gerochel. Gemorrel. Er verscheen spookachtig en schijnheilig doend een vrijwilliger. Het was een gebogen oude man met bretels strak over zijn houthakkershemd. Hij deed haar onherroepelijk denken aan Larry King, maar was verre van dat. Dit was de kleine uitgever van die aanvraag voor 10 ISBN-nummers, die de volgende reeks niet verkopende titels van zijn onmogelijke onderneming de markt op moesten sodemieteren. Zei Samantha tot zichzelf, zeg maar in *Net Nederlands*. Ze liet de man links liggen en was al binnen. Maar het zat

goddelijk haast potdomme niet mee. Ze passeerde de garderobe en daar stond een peuk paffend en paffurig meisje. Het was dezelfde gribus, die al drie jaar op rij een aanvraag deed voor een reusachtig kinderachtig boek voor kinderen. Idioot idee. Het ging over een roman die een kort verhaal wilde worden. Samantha negeerde haar harder dan glashard en stooft door naar de naar angstzweet stinkende gehoorzaal en naderde nagenoeg rennend de kleedkamer. Uitgerekend de dag, dat hij zijn fameuze vader begroef zou Schoevers hier uit bergen oud eigen werk voordragen. Voorzichtig wurmde ze zich naar binnen en stak haar hoofd om de hoek van de deur. Haar ogen knipperden en traanden, felle peertjes irriteerden en plaagden haar irissen rond spiegels tegen de rechter zijwand. Mazzel bij een catastrofe. Voor de meest linker en gebogen in een craquelé zwart jack, zat die poëet Schoevers. Het kledingstuk knelde en mouwuiteinden waren tekort, als was het een erfstuk. Hij hanneste reuze onhandig met een rietje in z'n neus en snoof aan restjes van een of ander stimulerende stof, vermoedde voorzitster Zeezeiler.

'Hallo hallo,' zei Samantha.

'Snotsnuif,' schold Schoevers, 'ik snuif verdomme uitsluitend snot.'

Samantha opende haar regenjas en krabde wulps haar schouder.

‘Goedendag meneer Schoevers, het is behoorlijk op stel en sprong, maar mag ik me even voorstellen, *a titre personel* laat ik graag weten; ben het inderdaad, Samantha Zeezeiler, die van dat interview in de Volkskrant, dat Letteren Fonds mens. En tevens, want dat is waar het nu om gaat, meneer Schoevers, organisatrice van ‘t *Daan van Klis Festival*, dergelijks. Zoeken we de poëzie producerend club De Initialen ter ondersteuning van minister B’s beleid *Net Nederlands*.’

‘Wie?’ zei Schoevers.

‘Zeg jij maar Samantha. Wat een juweel van een toespraak was dat net in de schouwburg. Stoor ik?’

‘Ruk toch op, kut,’ antwoordde Schoevers sniffend.

Samantha pakte brutaal een tissue om haar ogen te deppen en haar als een aquarel ogende mascara te fatsoeneren. Kuchte kort en zacht. Wis en waarachtig. Onlangs hadden ze nog een blauw plastic Blokker emmer met rotte vis over, zelf roman schrijvend, die kleine recensente van Trouw uitgestort. Samantha verwachtte dus tegenstand van de nieuwe literaire stroming De Initialen en zei.

‘Mag ik misschien een minuutje, meneer Schoevers?’

‘Tering.’

‘Hahaha,’ vervolgde voorzitter Zeezeiler. ‘U weet de dingen wel te benoemen. Ben namelijk voor onze nu al geadoreerde happening op zoek naar een beetje dicht bij huis dichtrepertoire.’

Schoevers zei roerloos. ‘Lul niet.’

‘Precies—dat soort waardevaste woorden.’

Ze had daar toch niet al psoriasis, daar bij die ontblote schouder jasses, of een andere huidaandoening met die deadline van minister B. ‘Wij hebben ook al een aantal frisse designers voor de brochure gevonden, meneer Schoevers. Natuurlijk komen ze uit Vlaanderen, want die kunnen met marktconforme flapteksten een kat uit een boom krijgen.’

‘Zeikerd,’ zei Schoevers.

‘Hahaha—Lady Gaga,’ grapte Samantha.

De hoofdman van De Initialen bekeek zich geërgerd in de Rode Hoed kleedkamer spiegel. Erboven stond met rood viltstift gekalkt. ‘Spreek godverdomme nooit zachter dan 180db.’ Paraaf verkondigde eronder; ‘Sjako’. ‘Wat een gelul,’ zei Schoevers ter zake doende.

‘Nee hoor,’ antwoordde Samantha. ‘Jullie imiteren toch de Vlaamse poot van de door mij mateloos bewonderde Maximale—kunsthistorisch.’